



Belasting
Belastingdienst

Belastingdienst Toeslagen

Evenredigheid (matigen) terugvordering

**Presentatie teamdag
Beroep**

17 september 2020



Programma

- Terugvorderen toeslagen (en kgb)
- Hoe ging het voor 23 oktober 2019?
- Wijzigingen in jurisprudentie
- Abbb: Het evenredigheidsbeginsel
- Het Verzamelbesluit Toeslagen
- De behandelinformatie
 - Stap 1: omvang geschil
 - Stap 2: feiten
 - Stap 3: bijzondere
 - omstandigheden?
 - Stap 4: beslissing
 -

Chatham House Rule

- Ontvangen **informatie** mag verder
- Identiteit en connectie sprekers/deelnemers **NIET**



Terugvordering van toeslagen (en kgb)

- Uit artikel 26 Awir volgt:
- Als sprake is van een terug te vorderen bedrag aan onverschuldigd betaalde toeslagen, ontstaat een betalingsverplichting voor de belanghebbende ter grootte van dit bedrag aan de Belastingdienst/Toeslagen.
- Het uitgangspunt in artikel 26 van de Awir is dat het volledige bedrag aan toeslag dat te veel is betaald of verrekend, wordt teruggevorderd.



Wat was het standpunt voor 23 oktober 2019?

- Vaak werd gebruik gemaakt van de volgende redenering
- (tot 23 oktober 2019 bevestigd in jurisprudentie):
 - Terugvordering
 - Gelet op het voorgaande heeft Belastingdienst/Toeslagen op grond van artikel 24 van de Awir het onverschuldigd betaalde voorschot (toeslag en jaar) teruggevorderd. Daarnaast is in artikel 26 van de Awir bepaald dat indien een herziening van een voorschot leidt tot een terug te vorderen bedrag, de belanghebbende het bedrag van de terugvordering in zijn geheel is verschuldigd. In de Awir is geen bepaling opgenomen op grond waarvan Belastingdienst/Toeslagen van terugvordering kan afzien. Dit is bevestigd in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 30 maart 2011 (ECLI:NL:RVS:2011:BP9548).
- Ofwel voorheen: dwingendrechtelijk bepaald, geen ruimte voor een belangenafweging



Wijzigingen in jurisprudentie

- Uitgangspunt:
 - In artikel 26 van de Awir is dat het volledige bedrag aan toeslag dat te veel is betaald of verrekend, wordt teruggevorderd.
- Wijziging lijn in jurisprudentie:
 - In de uitspraak van 23 oktober 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3536) is de RvS gekomen tot een andere uitleg van artikel 26 van de Awir.
- Huidige interpretatie:
 - In dit artikel staat niet dwingend voorgeschreven dat B/T altijd het volledige bedrag dat te veel is betaald, van de belanghebbende moet terugvorderen



Werking algemene beginselen van behoorlijk bestuur (ABBB)

- Tot de doorbraakarresten:
 - strikte toepassing van de wet, tenzij de wet beleidsvrijheid bood
 - soms een schadevergoeding
- Doorbraakarresten BNB 1978/135 – 137
- Sindsdien is contra legem-werking van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur mogelijk



ABBB: Het evenredigheidsbeginsel

- Geschreven beginsel: Artikel 3:4 Awb

1 Het bestuursorgaan weegt de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit.

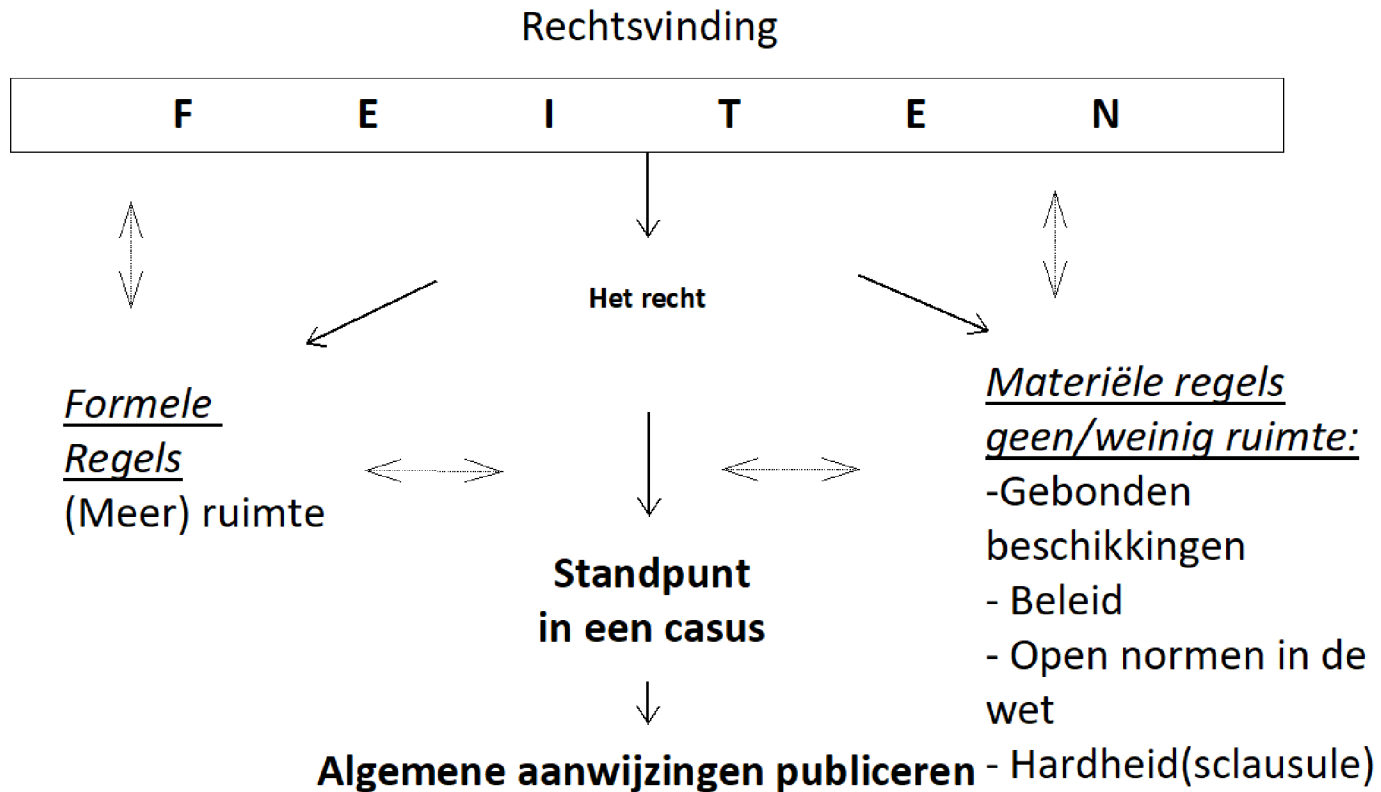
2 De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

- Materieel
- Burger mag door optreden overheid geen onevenredig nadeel lijden
- **Bestuurlijke boete**
- HR 26 september 2003, BNB 2004/63:
 - Toetsing of opleggen van een boete onevenredig zou zijn in verhouding tot het met het door de beleidsregel te dienen doel (art. 4:84 Awb)



Welke discretionaire ruimte heeft het bestuursorgaan?

Het belang van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur geïllustreerd





Verzamelbesluit Toeslagen (1)

Besluit van 17 april 2020, nr. 2020-72441, Staatscourant 2020, 22720 (ingetrokken)
Besluit van 28 augustus 2020, nr. 2020-156992, Staatscourant 2020 45908

- B/T kan een toeslag terugvorderen op grond van:
 - artikel 16, zesde lid, van de Awir bij herziening van een voorschot;
 - artikel 24, derde lid, van de Awir bij de vaststelling van de definitieve toekenning;
 - artikel 21, derde lid, van de Awir bij herziening van de definitieve toekenning;
 - artikel 20, derde lid, van de Awir bij herziening van de definitieve toekenning naar aanleiding van een inkomensgegeven
- Het *uitgangspunt* is dat het volledige bedrag aan toeslag dat te veel is betaald of verrekend, wordt teruggevorderd...



Verzamelbesluit Toeslagen (2)

Besluit van 17 april 2020, nr. 2020-72441, Staatscourant 2020, 22720 (ingetrokken)
Besluit van 28 augustus 2020, nr. 2020-156992, Staatscourant 2020 45908

- ... maar dit is niet dwingendrechtelijk bepaald!
- Belangenafweging en evenredigheidsbeginsel
- Artikel 13b Awir, 07-07-2020
- 1 Bij het vaststellen van een beschikking op grond van deze wet, de daarop berustende bepalingen of een inkomensafhankelijke regeling weegt de Belastingdienst/Toeslagen de rechtstreeks betrokken belangen af, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit.
- 2 De voor een belanghebbende nadelige gevolgen van een beschikking als bedoeld in het eerste lid mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met die beschikking te dienen doelen.
- Verzamelbesluit: Alleen bijzondere omstandigheden kunnen zich verzetten tegen gehele terugvordering



Behandelinformatie Verzamelbesluit (1)

- **Toetsingscriteria matiging van de terugvordering:**

- Stap 1: reikwijdte Verzamelbesluit Toeslagen
- *Is het beleid uit onderdeel 2 van toepassing is?*
- Herziening van een terugvorderingsbeschikking die nog niet onherroepelijk vaststaat is mogelijk voor alle toeslagen
- Herziening van een terugvorderingsbeschikking die op 23 oktober 2019 of daarvoor onherroepelijk is geworden is beperkt mogelijk
- Belangrijk is: omvang van het geschil



Behandelinformatie Verzamelbesluit (2)

- **Toetsingscriteria matiging van de terugvordering:**

- Stap 2: Het verzamelen van de feiten

-
- Uitgangspunt: blh moet de bijzondere omstandigheden voor matiging/afzien van de terugvordering aandrazen en bewijzen
- Maar ook zelf op zoek te gaan naar relevante omstandigheden, die moeten meewegen bij de beoordeling
- Belangrijk: begin met het feitencomplex en de gang van zaken
- (zie slide over RECHTSVINDING)



Behandelinformatie Verzamelbesluit (3)

- **Toetsingscriteria matiging van de terugvordering:**

- Stap 3: is er sprake van bijzondere omstandigheden?

- Aangedragen zaken, zie ook link Q schijf
\\VEPROW52\VEPROW52.dg\TSL_UT_Units\IKB-A\Verweerschriften
Unit A\Hoger Beroep\
- Voorleggevallen Vaktechnische lijn

- Stap 4: beslissing



In de praktijk - vraagstukken

- Waar ziet het geschil op? VT/DT
- Ambtshalve terugvordering matigen?
- Motivering beslissing op bezwaar
 - 6:22 Awb?
 - Proceskosten?
- Niet kunnen aanvoeren van bijzondere omstandigheden, want niet beker met die mogelijkheid:
 - Nieuwe gronden in beroep
 - (Alsnog) gelegenheid tot zienswijze
- Gebruik maken van standaard tekstblokken
- Odzbhs: VT accept giro (bij herziene VT)



Vragen?

- Gelegenheid nu (helaas beperkt ivm tijd)
- Maar natuurlijk ook later en in de vaktechnische lijn!